

14-Amaliy mashg'ulot

AVTOMOBILLARDAN CHIQADIGAN ZARARLI GAZLAR MIQDORINI ANIQLASH

Topshiriq

Ishdan maqsad: Avtomobillardan chiqadigan zararli moddalarning miqdorini aniqlash.

Bajarilishi

1. Zararli moddalarning bir kunlik miqdori

$$M_{sut} = \Sigma M_{jsut} = \Sigma K_j G_j \rho_T \cdot K_{texj} K_{klim} L_{sr} \cdot 10^{-3}, t$$

2. Zararli moddalarning yillik miqdori

$$M_{yil} = \Sigma M_{jyil} = \Sigma M_{jsut} D_k \cdot \alpha_r A, t$$

bu yerda,

K_j - zararli moddalarning me'yoriy og'irligini inobatga olinish koeffitsienti, 1 kg yoqilg'i yonganda hosil bo'ladigan miqdori (14.1 - jadval);

G_j - yoqilg'ini sarfi, l/km (14.2 - jadval);

ρ_T - yoqilg'i zichligi, kg/l, AI-93 benzina uchun $\rho_T = 0,76$ kg/l, dizel yoqilg'ilari $\rho_T = 0,83$ kg/l;

K_{tex} – koeffitsient, avtomobillarning texnikholatini inobatga olinishi (14.1 - jadval);

K_{klim} – koeffitsient, tabiiy iqlim sharoitlarini inobatga olinish (I – iqlimiy hududlar uchun $K_{iqlim} = 1,0$; II - iqlimiy hududlar uchun $K_{klim} = 1,2$; III- iqlimiy hududlar uchun $K_{klim} = 1,4$);

L_{sr} – avtomobillarning o'rtacha masofa bosganligi, km, (14.2 - jadval);

A –avtomobillar soni (12.2 - jadval);

α_r – avtomobillarning ishga chiqish koeffitsienti (14.2 - jadval);

D_k – bir yilda kalendarli ish kunlari (14.2 - jadval).

14.1 - jadval

Avtomobillardan chiqadigan zararli gazlarning tarkibi	K_j	K_{texj}
Benzinda ishlovchi dvigatel,		
CO	0,27	1,1...2,2
CH	0,033	1,1...2,1
NO _x	0,027	1,0
Dizelli yoqilg'ida ishlovchi dvigatel		
CO	0,03	1,1...2,4
CH	0,001	1,2...2,4
NO _x	0,04	1,0
Qurum	0,0004	1,1...2,4

14.2 - jadval

№	Korxonalardagi avtomobillarning soni						α_r	Iqlimiy hudud	L _{sr} , km	D _k
	Tiko	Damas	Neksiya	Otayo'l	Mersedes	Bel BAZ-740				
1	44			35	26		0,35	I	60000	253
2		36	47			2	0,4	II	55000	255
3	43			31	27		0,45	III	50000	253
4		37	46			3	0,5	I	45000	305
5	41		50		28		0,55	II	40000	305
6		38	49			1	0,6	III	35000	305
7	42		50		29		0,65	I	30000	253
8		39		32	30		0,7	II	25000	255

9	45		48			4	0,75	III	20000	265
10		60		34		5	0,8	I	15000	365
11	34			35		6	0,37	II	57000	365
12			47		36	7	0,42	III	52000	253
13	38			28	24		0,48	I	47000	305
14		35	48			3	0,52	II	42000	253
15	41	45			25		0,57	III	38000	255
16		38	49			1	0,62	I	33000	253
17	39			40	22		0,68	II	22000	305
18		41		28	30		0,72	III	18000	305
19	47		44			4	0,78	I	14000	305
20		54		31		3	0,82	II	30000	253
21	36			51	21		0,35	III	25000	255
22		32		37		1	0,4	I	20000	265
23	27		57		29		0,45	II	15000	365
24		39		32	30		0,5	III	57000	365
25	35		48			4	0,55	I	35000	253
26		60	36			5	0,6	II	30000	305
27		32		35		6	0,65	III	25000	255
28			41		36	6	0,7	I	20000	253
29	38			28	24		0,75	II	15000	305
30		37		42		3	0,8	III	57000	305
G_j, l/km	0,05	0,06	0,07	0,15	0,38	1,68				

Nazorat savollari.

1. Zararli moddalarning bir kunlik miqdori qanday aniqlaniladi?
2. Zararli moddalarning yillik miqdori qanday aniqlaniladi?
3. Yoqilg'ini sarfi qanday aniqlaniladi?
4. Avtomobillardan chiqadigan zararli gazlarning tarkibi aytib bering.
5. Transportning atmosferaga salbiy ta'sirini yoritib berilsin.